

MONITOR

zpravodajský čtrnáctideník

ROČNÍK I., ČÍSLO 2

21. ŘÍJNA 2004

(za dobrovolné příspěvky)

Píšu všem církvím a všem kladu na srdce, že jdu rád pro Boha na smrt; jen kdybyste mi v tom nebránili. Zapřísahám vás, abyste mi neprokazovali svou náklonnost v nepravý čas. Nechte mě, ať jsem potravou šelem, protože s jejich pomocí mohu dojít k Bohu: jsem Boží pšenice a až mě zuby šelem rozemelou, budu shledán čistým chlebem Kristovým. Usilovně za mě Krista prostě, aby právě ony byly tím nástrojem, který ze mě udělá pravou Boží obět.

Žádné slasti světa ani žádné pozemské království by mi nebyly k ničemu. Zemřít pro Ježíše Krista je pro

mě lepší než kralovat nade všemi končinami země. Hledám toho, který pro nás zemřel, toužím po tom, který pro nás vstal z mrtvých. A chvíle mého zrození už nadchází. Promiňte, bratři, ale nestůjte v cestě mému životu a nepřejte si mou smrt. Když chci být Boží, nedávejte mě světu a nesvádějte mě hmotou. Nechte mě dojít čistého světla; až tam dojdu, bude ze mě pravý člověk. Dovolte mi, abych byl v utrpení následovníkem svého Boha. Každý, kdo ho v sobě má, musí vědět, co chci, a musí mít se mnou soucit, protože ví, co mě souží.

Z listu sv. Ignáce Antiochijského Římanům

Vážení čtenáři, jsme potěšeni Vašimi milými reakcemi a povzbuzeními. Děkujeme za veškerou podporu. Náklad tohoto čísla se oproti minulému vydání zvýšil o 1500 výtisků. Omlouváme se, že zatím nemůžeme RC Monitor posílat všem, kteří by o něj měli zájem, a tak prosíme i o trpělivost. Každá Vaše reakce nám pomůže dělat práci ještě lépe; pište nám podněty, čtenářské dopisy i osobní názory. Jsme plně v Boží náruči, a to je určitě ta nejvýhodnější pozice pro službu druhým.

Zdeňka Rybová, šéfredaktorka

Zůstaň s námi, Pane

Papežský list *Mane nobiscum Domine* je třetím v řadě dokumentů o eucharistii. Tím prvním byla encyklika *Ecclesia de Eucharistia* z dubna minulého roku, druhým instrukce *Redemptionis Sacramentum*

Mane nobiscum Domine je dvaatřicetistránkový dokument, jímž se vyhláší Eucharistický rok. Papež zde vyjadřuje naději, že katolíci budou hlouběji chápat ústřední úlohu eucharistie v životě Církve, že budou více respektovat liturgické normy, více uctívat Nejsvětější svátost a aktivněji se účastnit nedělní mše; klade ale také důraz na uctívání Nejsvětější svátosti mimo mši. Píše, že ve světě zmítaném tragediemi a terorismem je Nejsvětější svátost „velkou školou pokoje“. Eucharistii nazývá „tajemstvím světla“ a „tajemstvím víry“.

„Všechny dimenze eucharistie se spojují v aspektu, který si více než kterýkoli jiný činí nárok na naši víru: v tajemství reálné přítomnosti. S celou tradicí Církve věříme, že Ježíš je skutečně přítomen pod eucharistickými způsoby. Tato přítomnost je nazývaná ‚reálnou‘ ne jako něco výlučného, jako by ostatní formy Kristovy přítomnosti nebyly reálné, ale je reálnou *par excellence*, protože Kristus se takto stává přítomen svou podstatou (podstatně přítomen), cele a dokonale, v realitě jeho těla a krve. Víra požaduje, abychom si, přistupující k eucharistii,

Foto: archív

byli plně vědomi, že se blížíme Kristu samému. ... Eucharistie je tajemství přítomnosti, naprosté naplnění Kristova příslibu, že zůstává s námi až do konce světa,“ píše papež.

Eucharistický rok byl zahájen eucharistickým kongresem v mexické Guadalajare a bude uzavřen biskupskou synodou, jež se bude v říjnu příštího roku konat v Římě.

Pro nás by ovšem mohl být také výzvou, abychom se pokusili něco udělat s našimi kostely, jež jsou v posledních letech prakticky stále zavřené. V řadě zemí už funguje nadace „Otevřený kostel“, která vypracovává programy ochrany otevřených kostelů a získává na ně peníze.

Michaela Freiova
michaela.freiova@catholica.cz

ZPRÁVY

Muslimové napadli katolické centrum

Katolickou komunitu poblíž Džakar-ty napadli v neděli 3. října muslimové. Asi padesát ozbrojenců včetně žen zapálilo hlavní vchod do centra, zablokovalo ostatní vchody a přinutilo lidi, kteří přišli na mši, aby odešli. Policie nezasáhla, i když byla na scéně.

Misijní komplex svaté Bernadetty v Cileduku zahrnuje i školu, kam chodí 3 000 dětí, včetně muslimských; ta byla v pondělí a v úterý zavřena. Mše svaté byly zatím pozastaveny.

Zenit

Katolíci v Kataru budou mít kostel

Katolická komunita získala od katarského emíra pozemek, na němž bude postaven kostel Růžencové Panny Marie. Bude to první křesťanská svatyně na tomto území od 7. století. Emír poskytl pozemky také anglikánům, koptům, pravoslavným a protestantům.

Farnost Panny Marie má 48 000 věřících; jsou to přistěhovalci, kteří v Kataru pracují. Katolická misie v Kataru vznikla v roce 1956. Mše svaté se tu slouží v latinském, syrsko-malabarském a syrsko-malankarském ritu a v několika živých jazycích včetně arabštiny, tamilštiny a urdu.

Katar má 800 000 obyvatel, převážně muslimů. Křesťanských přistěhovalců je asi 60 000. Pocházejí nejvíce z Filipín a Indie.

Zenit

Obavy o křesťany na Středním Východě

Po posledních útocích na kostely v Iráku rostou ve Vatikánu obavy o osud křesťanů na Středním Východě; řekl to kardinál Achille Silvestri deníku *La Repubblica*. Kardinál působil v kongregaci pro katolické východní církve a nemyslí si, že by mezi iráckým obyvatelstvem panovala nenávisť vůči křesťanům: jde spíše o jednotlivé organizace, sledující své cíle.

Kardinál přesto odmítá myšlenku „střetu civilizací“, protože dějiny neprobíhají jako přírodní katastrofa; rozhodující je Boží prozřetelnost a lidská odpovědnost.

Kipa

Vatikánští činitelé o situaci v Iráku

Deník *Telegraph* přinesl zprávu, že se kardinál Sodano rozhodl zmírnit spor o válku v Iráku. Papežova i Sodanova soukromá kritika premiéra Blaira byla neobvyklým způsobem zveřejněna. Po teroristických útocích Vatikán nyní soudí, že v Iráku je nezbytná vojenská přítomnost NATO; Sodano to řekl listu *La Stampa* a kardinál Ruini v listu *Avvenire* požadoval více vojáků NATO.

RC připojuje čísla, jež z Iráku zaslal lékař, sloužící v amerických jednotkách. V poslední době zde

bylo očkovoáno téměř půl milionu dětí, školní docházka stoupla oproti předválečnému stavu o 80 %, 1 500 škol přestalo sloužit jako skladiště zbraní a zahájilo výuku, dívky smějí chodit do školy. Přístav Um Kasr byl přebudován, takže umožňuje rychlejší vykládání obilí, přes 4,5 milionu lidí má poprvé pitnou vodu, elektřiny je dvakrát více než před válkou. Všechny nemocnice jsou otevřeny a slouží lidem (před válkou jen 35 %).

The Telegraph, RC

Kriminalizace katolíků?

Italský ministr pro evropské záležitosti Rocco Buttiglione, který by měl od 1. listopadu zastupovat Itálii v nové Evropské komisi, byl v tajném hlasování odmítnut výborem pro občanské svobody Evropského parlamentu. V Komisi má mít na starost otázku spravedlnosti a svobody.

Rocco Buttiglione to komentoval slovy: „Jsem velmi znepokojen, když se zdá, že převládá zásada diskriminace katolíka proto, že je katolíkem. Požaduje se pozitivní morální hodnocení homosexuality. Nestačí politická prohlášení o nediskriminování homosexuálů, o tom, že homosexualita patří do privátní sféry. Naopak, vyžaduje se pozitivní morální hodnocení. A podle mě to tak není možné, je to proti právu

na svobodu svědomí.“

Je to právě ministr Buttiglione, který se v Evropském parlamentu vyslovil pro zachování tradičních hodnot, když homosexuální chování nazval hříchem. Rovněž zdůraznil, že „rodina má ženě umožnit zůstat u dětí a být chráněná svým manželem.“

Rocco Buttiglione je přítelem papeže Jana Pavla II. Na Radiu Vatikán vyzval křesťany, aby se bránili. Také kardinál Ersilio Tonini prohlásil, že za odmítnutím Buttiglioneho vidí antikolické tendence v Evropě.

Rozhodující hlasování evropských poslanců se však bude 27. října týkat komise jako celku, nikoli jednotlivých designovaných komisařů.

Proglas, Kathnet, RV

Rocco Buttiglione — kandidát na eurokomisaře

Foto: meteme.de

ZPRÁVY

O středověkých kořenech evropské integrace

Dr. Egon Kapellari, diecézní biskup v Graz-Seckau, bude ve dnech 18.–19. října 2004 hostem Katolické teologické fakulty v Praze. Zahájí zde přednáškový cyklus s názvem „Pražské přednášky o historických kořenech středoevropské integrace – nové proudy rakouské medievalistiky v rámci středověkých kulturních, sociálních a duchovních dějin střední Evropy“.

Biskup Egon Kapellari chce rovněž podpořit bilaterální výzkumný projekt „Vzájemné vztahy sakrální architektury 13. a 14. století v českých a v rakouských zemích“, který realizuje Ústav dějin křesťanského umění KTF spolu s Ústavem dějin umění Vídeňské univerzity.

RC

UNESCO a mravní standardy

Stálý pozorovatel Svatého stolce v UNESCO promluvil 8. října v pařížském sídle organizace o důstojnosti lidské osoby. Mons. Francesco Follo organizaci kritizoval pro nedostatek filosofického úsilí najít skutečně universální etický systém. Filosofie „jako diskuse o realitě a smyslu,“ řekl, je prostředkem k „hledání platnosti a universálnosti etických norem“.

Je to přitom kriticky důležité pro stanovení etických standardů u nových biotechnologií. Mons. Follo varoval, že nedostatek filosofické analýzy je „slabým místem OSN“. UNESCO by se podle něho mělo angažovat v základní reflexi univerzálně pojatého respektu k člověku.

LifeSite News

Nový biskup pro Sankt Pölten

Papež přijal 7. října rezignaci biskupa Krenna a jmenoval novým diecézním biskupem Klause Künga, který provádí vizitaci tamního semináře.

Biskup Küng (nar. 1940) vystudoval původně medicínu; jako student se stal numerářem *Opus Dei*, vystudoval teologii na Lateránské universitě a ve 30 letech byl vysvěcen na kněze. Při své kněžské práci se soustředil na ochranu života a otázky bioetiky. V biskupské konferenci má na starost manželství a rodinu, je konzultorem Papežské rady pro rodinu.

Kathnet

Biskup Duka mluvil ke studentům

Na zahájení akademického roku vysokých škol sloužil v mariánském kostele na Velkém náměstí mši svatou biskup Dominik Duka. Připomněl tradici těchto mší, na nichž studenti jezuitské koleje vzývali Ducha svatého po staletí. Připomněl také, že právě Panna Maria už od středověku bývá patronkou univerzit: „Existuje vnitřní spojení mezi tajemstvím Mariiným, která je Stolicí Moudrosti, a Duchem Svatým. Moudrost Ducha Svatého nedispensuje studenta od jeho studijního úsilí, ale je to vnitřní dar, který v intimitě srdce díky světlu víry dává nejenom hluboké porozumění smyslu života, ale také nový celostní vhled do tajemství univerza i studovaných oborů,“ řekl biskup Duka.

RC

Kostely mají být otevřené i v noci

Vídeňský arcibiskup kardinál Schönborn se přimlouvá za to, aby městské kostely byly otevřené 24 hodin denně. Svou iniciativu nazval „noci milosrdenství“ a chce ji prosadit společně s arcibiskupy Paříže, Lisabonu a Bruselu.

Noční otevření kostelů chápe kardinál jako formu evangelizace: „Církev takto otevře své srdce zraněným srdcím dnešních lidí,“ řekl v rozhovoru s vatikánským rozhlasem.

Zenit

Papež o biskupských konferencích

Biskupské konference mají biskupům pomáhat, ale ne je nahrazovat, připomněl papež biskupům státu New York zásady motu propria *Apostolos suos*. „Vaši posvátnou odpovědnost ... nemůžete předat nikomu jinému: je to vaše osobní povolání,“ řekl papež.

„Má-li konference plnit svou vlastní funkci, je třeba zajistit, aby úřady nebo komise, konferencí zřízené, biskupům pomáhaly a nenahrazovaly je,“ zdůraznil papež.

Biskupové musejí usilovat o konsensus s ostatními biskupy především dialogem a „informovanou diskusí postavenou na zdravých teologických a pastoračních principech“.

Zenit

Kostel otevřený 24 hodin

Katedrála svatého Barnabáše v Nottinghamu společně s policií a sociální službou pořádá kurzy pro dobrovolníky, kteří se budou střídát ve službách v kostele tak, aby mohl být otevřený ve dne i v noci. Program se jmenuje „Hlídej a modli se“; přihlášení farníci jsou ochotni věnovat otevřenému kostelu jednu hodinu týdně. „Je to krok víry,“ řekl jeden z kněží katedrály. Program potřebuje sto lidí, aby vytvořili malé týmy, a zájem o něj je velký.

Zenit

Vražda katolického kněze spojována s hinduistickým rituálem

Cílem vražd je narušení pokojného soužití vyznavačů různých náboženství ve svazovém státě Kérala

Indie: Křesťané ve svazovém státě Kérala tvrdí, že vraždě jedenasedmidesátiletého syrskokatolického kněze předcházela rituál v hinduistickém chrámu.

Otec Job Chittilapilly byl zavražděn 28. srpna – v den, kdy v Kérole každoročně probíhá slavnost díkůvzdání za sklizeň. Podle místních zdrojů hinduistický duchovní řekl svým přívržencům, že je zapotřebí zabít křesťanského kněze, aby mohla duše hinduistického mnicha zavražděného v chrámě před dvaceti lety nalézt pokoj. Chrám, který byl po smrti mnicha opuštěn, před dvěma lety obnovi-

la skupina dobrovolníků. Členem této skupiny byl také současný hinduistický duchovní sloužící v chrámu a Panthalkoottam Raghu Kumar, později zatčený na základě podezření z vraždy otce Joba.

Katolická Indická biskupská konference (Catholic Bishops Conference of India, CBCI) následně vyzvala k důkladnému prošetření případu s tvrzením, že vražda otce Joba byla součástí spiknutí s cílem narušení pokojného soužití vyznavačů různých náboženství ve svazovém státě Kérala.

Compass Direct
www.prayer.cz

KOMENTÁŘE

NOSITEL BLAHOSLAVENSTVÍ

Významná událost, na kterou — zdá se — chceme zase rychle zapomenout

Objektivně vzato, je blahorečení císaře Karla I. Rakouského, které se konalo 3. října 2004 v Římě, velkou historickou událostí. Nebývá to často, aby byl povýšen k úctě oltáře někdo z významných panovníků. Nyní byl zařazen mezi světce český král, a to ten, který je nám časově nejbližší — poslední z nich. Měli jsme víc než tisíc let jediného světce mezi panovníky. Nyní máme dva — jednoho knížete a jednoho krále.

Císař Karel? Aha, bojový plyn...

Přesto však kromě samotné slavnosti v Římě proběhlo vše tak, jako by šlo o věc téměř bezvýznamnou a problematickou. Zvláště v naší republice, nejateističtější zemi v někdejší podunajském soustátí, je celá záležitost z velké části zastřena clonou neznalosti a předsudků. Dokonce ani naši katolíci většinou nebyli o chystané beatifikaci předem informováni a mnozí z nich ani nevěděli, kdo byl nějaký císař Karel. Když se o tom nyní objevily stručné zprávy v médiích, byly podány tak, jako by si Karel blahorečení vlastně ani nezasloužil (většinou se v nich odkudsi opisovalo, že prý měl vinu na použití bojových plynů).

Nic jiného se ani nedalo čekat. Náš národ nebyl totiž dosud schopen zaujmout vyrovnanější vztah ke svým vlastním nedávným dějinám, pohledět nepředpojatě na politickou situaci ve střední Evropě před necelými sto lety. Že by nám zrovna habsburský panovník měl být vzorem, že bychom se měli modlit k rakouskému císaři, to je pro nás něčím neslychaným.

Oběť národní zlosti

Pro naši zemi je to nejen mírně šokující, ale i dosti choulostivá, ba trapná záležitost. Češi přece předtím poslušně ctili řadu panovníků, kteří nejednali vždy zcela spravedlivě a podléhali různým neřestem. A nakonec odmítli, zbavili všeho majetku a nechali vyhnat právě takového krále, jenž jako první z nich žil svatým životem a nikomu neublížil. Právě na něm si vylili svou zlost vůči celému panovníckému rodu. Přiznat si tak velkou chybu, to je těžká věc. Pohodlnější je setrvat ve starých předsudcích. Proto to mlčení a podivné reakce na zvěst o svatosti císaře Karla.

Tím však nechceme nikterak tvrdit, že byl Karel absolutně dokonalý. I on se jistě někdy zmýlil, neodhadl zcela přesně situaci, nejednal vždy zcela optimálně ve vypjatých a dramatických chvílích, které

Obětující se Karel I., nebo adorovaný T. G. M. — pro koho se rozhodnout?

musel prožívat. Jak se zdá, někdy i „zazmatkoval“, tísněn okolnostmi. Jistě nebyl typem silného panovníka. Byl spíše citlivým, soucitným a ohleduplným člověkem. Rozhodně měl ale všestranný smysl pro povinnost.

Nemá prestiž, ztratil trůn

Karel nastoupil na trůn po Františku Josefovi I. v roce 1916, uprostřed války. Stal se hlavou státu, který válku začal. V danou chvíli byl nucen v ní pokračovat, nemohl se jednoduše vzdát. Mohl se jediné pokoušet o mírová jednání. A to činil i za cenu velkého rizika ztráty osobní prestiže, nebo dokonce ztráty trůnu. A také se mu to nakonec vymstilo, vše se obrátilo proti němu. Pro odpůrce monarchie byl tím, kdo nesl hlavní odpovědnost za hrůzy války, pro skutečné fanatické válečníky byl zbabělcem a zrádce. Ve skutečnosti byl věrný a statečný. Přes svůj odpor k válce se často pohyboval na bojištích, kde povzbuzoval vojáky, pomáhal jim jak se dalo,

přestože i jemu tam často hrozilo nebezpečí. To je zvláště poučné pro naši dobu, že Karel tolik obětoval pro mír, ale nebyl přitom žádný pacifista, naopak, dovedl čestně bojovat, když to bylo nutné.

Habsburkové: Karel I. žil pod mimořádným tlakem

V tomto smyslu se vyjadřuje také mluvčí rodu Habsburků dr. Martin G. Kugler. RC Monitor od něj získal exkluzivní vyjádření, v němž reagoval na živé spory, které v současné době plní stránky především sekulárních médií. Suchý žurnalistický styl, který bych od mluvčího možná očekával, je v něm však nahrazen konkrétní myšlenkou, hlubokým vhledem a též nadpřirozeným pohledem.

Přítom podle mého názoru zároveň vysvětluje jednu z podstatných historických souvislostí. Dr. Kugler mj. uvádí: „Karel I. žil svůj krátký život uprostřed mimořádných starostí a pod velkým tlakem. Navzdory všem mediálně diskutovaným

KOMENTÁŘE

kontroverzím, které se v době před a po blahorečení objevily, byl Karel připraven vyjednávat mír za každou cenu. A začal za to platit hned; platil svým vlastním dobrým jménem. Oběť této ceny je živá prakticky až do současnosti.“

Císař Karel byl také vzorným manželem a otcem rodiny. Jako takový není první, kdo byl blahorečen nebo svatořečen v posledních letech. S radostí můžeme říci, že se plní přání, které zaznělo i na II. vatikánském koncilu, aby na oltář nebyly stavěny jen osoby duchovní, ale též otcové a matky rodin.

Karel I. a sv. Václav — znamenitá paralela

Beatifikace neznamená, že se dotyčný člověk nikdy nedopustil poklesku nebo chyby, ale že žil příkladným křesťanským životem, v němž své nedostatky překonával pokorou a láskou, že ve stavu svatosti

zemřel a nyní již požívá věčné blaženosti v nebi. A tak máme dva svaté panovníky. Jednoho na počátku našich dějin, druhého k jejich konci. Zajímavá je i okolnost, že Karel Rakouský žil nějakou dobu v Brandyse nad Labem, hned vedle Staré Boleslavi, kde se jistě často účastnil bohoslužeb a modlival k sv. Václavovi. A právě on se stal hoden vládnout jménem Dědice naší země, což bylo podstatným posláním českých králů.

Češi mnoho dluží

Mít svěťce za panovníka není obyčejná věc. Je to veliký Boží dar pro celý národ, pro jeho budoucnost. My právě dnes tolik potřebujeme příklad, přímluvu a ochranu našich světců, zvláště těch, jimž už za života leželo na srdci dobro celého národa, protože měli významné politické postavení. Bude tedy pro nás jistě blahodárné po-

znat lépe osobu Karla Rakouského, jeho svatý život a prosit jej o pomoc pro náš národ i celou Evropu. Zvláště my Češi máme vůči němu velký dluh. Byli to i naši předkové, kteří mu velmi ukřivdili, podepsali se na jeho předčasné smrti ve vyhnanství. (Zemřel na ostrově Madeira v r. 1922 v necelých 35 letech, mimo jiné i kvůli nedostatku životních prostředků.)

Bůh je milosrdný a dává nám nové možnosti. Svým věrným služebníkům pak odplácí stonásobně. A oni i pronásledováni, nenávidi a křivdy odplácejí dobrem. Díky Bohu máme již jistotu, že i na Karlovi I. naplnil Kristus svůj příslib: „Blahoslavení jste, když vás budou pro mne tupit a pronásledovat a mluvit všechno zlé lživě proti vám. Radujte se a jásejte, neboť máte hojnou odměnu v nebesích!“

Vít Cigánek
vit.ciganek@catholica.cz

POLICISTA — NEBO UČITEL?

Proč politikové chtějí podporu policie? Spokojená policie - priorita všech priorit

Kdo sleduje sdělovací prostředky, ten už to ví: český policista bude od příštího roku elitou v Evropské unii. Ne nutně svojí profesionální úrovní, ale určitě svým platem. Tedy v poměru k příjmu ostatních složek společnosti... A běžný občan si nutně klade otázku, jaký je motiv tak velikého, tak podivného a tak velmi neevropského zvýhodnění policie. Proč právě politická strana, která ve své propagandě mimořádně silně zdůrazňuje vzdělání, zásadním způsobem rozvírá platové nůžky mezi policií a ostatními státem placenými profesemi. Je ovšem třeba říct, že ČSSD v tom opravdu není sama. Loni, když byl přijímán zákon, jehož pozdržení nyní lidovci 13. října ve sněmovně neprosadili, zvedli pro něj ruku všichni — i lidovci i ODS i někteří komunisté a unionisté.

Výmluvné porovnání dvou profesí

K zamyšlení mě přimělo především srovnání úcty státu k policistovi a k učiteli, vyjádřené penězi. Průměrný plat českého policisty bude 32 tisíc korun, a přesáhne tak průměrnou mzdu v zemi asi o šedesát procent; rozdíl mezi odměnou učitele na základní škole a platem policisty bude činit 11 tisíc korun, přičemž průměrná mzda nás všech bude asi 19 tisíc korun. Zato například v Německu je vzájemná relace učitel — policista téměř přesně opačná, tedy plat učitele je vyšší asi o polovinu průměrné mzdy nežli příjem státem placeného strážce bezpečnosti a pořádku. A to Německo není žádný izolovaný příklad, ale spíš stát v tomto ohle-

du pro západní Evropu typický. Možná by si mohl někdo říct, že na Západě je prostě bezpečněji, méně se tam vraždí a střílí, policisté tam tedy tolik neriskují, a tak se stateční mužové a hrdinné ženy shromažďují spíše v rizikovém a dobře placeném povolání učitele... Vždyť v takovém Bělorusku jsou policisté ještě lépe placeni, než budou u nás... Ale pravdě se spíše blíží, že podle prestiže a společenského ocenění učitelů se nejlépe pozná, jak si který národ cení své budoucnosti a jak si váží sám sebe. Vzpomeňme si jen na moudrého pana učitele, autoritu a morální měřítko pro celou vesnici, jak jej zobrazuje česká literatura 19. století — anebo na zakomplexovanou, neurotickou „soužku“ z časů takzvaného reálného socialismu, v literatuře a filmuspíšekomickou postavu. „Jsmé přece všichni ateisté,“ říká sborem učitelů v jedné divadelní hře spisovatele Ludvíka Kundery — načez se všichni otočí navzájem zády a každý z nich se pokřikuje...

Komunisté — vždy ochotní pomoci sociální demokracii

Zvýšení policejních platů musela být, soudě dle chování ČSSD (ale, jak říkám, i jiných stran) priorita všech priorit. Zvýšení se prosadilo v čase, kdy se ledaskde šetří a téměř úpěnlivě se hledají další příjmové zdroje, například i ve zvyšování správních poplatků a zavádění nových. Sociální demokracie ročních osm miliard

na platy policie prosadila i přes vážné námitky České národní banky, jež se oprávněně obává tlaku na vyšší mzdy i v jiných sektorech i inflačního vývoje. ČSSD prosadila svůj záměr i za cenu sporu ve vládní koalici, kdy se KDU-ČSL pokusila na poslední chvíli zvýšení aspoň oddálit a Stanislavu Grossovi „musela“ dodat potřebné poslanecké hlasy KSČM.

Pozoruhodný vzkaz pro občany

Zvýšení platů policistům je Grossův triumf. Žijeme ve státě, kde držitelé moci pokládají za důležité, aby jim byli nakloněni příslušníci policie. To, co teď píšu (ale to snad ani nemusím dodávat) není ani v nejmenším namířeno proti slušným, poctivým, řekl bych normálním policistům, kteří riskují zdraví a životy a s nasazením vykonávají své potřebné a čestné povolání. Ale také o nich by si ti nejmocnější přáli, aby každý z nich byl „řád a ticho“, jak se praví v jiné souvislosti v jedné starší odrhovačce. Měli bychom se nad těmito preferencemi našich nejmocnějších vážně zamyslet... A řídit se jimi.

Považuje-li předseda vlády spolu s dalšími čelními politiky naší země loajalitu policie za důležitější než vzdělání nebo zdraví, říkají nám tím něco velmi podstatného o zemi, ve které žijeme.

František Schildberger
frantisek.schildberger@catholica.cz

DOPISY ČTENÁŘŮ

Děkujeme za Vaše ohlasy. Těšíme se na Vaše podněty, které můžete zasílat e-mailem na adresu redakce@catholica.cz nebo na poštovní adresu redakce uvedenou v tiráži. Čtenářské dopisy jsou redakčně kráceny a nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

Ticho kolem Karla I.

Nejen komerční média, ale i křesťanská periodika zatajila, že Karel I., následník trůnu, léta trpělivě sloužil jako prostý důstojník jezdeckta na zapadlé štaci. Podřízen generálům, kteří ho nepotřebovali, natož chtěli mít na vlivnějších místech.

Stejný Karel, když sám velel později proti Itálii, která tehdy zradila a napadla říši do zad, zakázal usmrcovat rukojmí, ač pro ně nebylo jídlo a svou přítomností dále oslabovali obranný útok v horském terénu. Jako císař později najezdil vlakem po bojištích snad 100 000 km, vícekrát byl v ostré palbě; neseděl ve štábu, bral své panování vážně. Dával přednost jen dráždivému plynu, k smrtícímu sáhl až při hrozící vzpouře vlastní armády. Tedy v situaci, kdy ji mohlo převzít německé velení včetně intervence proti Čechám spojovanými s dezercemi a souvisejícími ztrátami spojenců...

Zodpovědnost za svoji vládu v Maďarsku vyjádřil nejen cestou inkognito do země tehdy rudých gard, ale na druhý pokus dokonce primitivním letadlem, zřejmě jako první panovník v dějinách. Tamtéž se dokázal i vzdát, nepoužil dělostřelectvo proti studentům, když situaci shledal nezralou.

Zemřel na následky pozdní lékařské péče, když se ve vyhnanství ocitl v bídě a nechtěl šidit svoji rodinu. Pozdější český prezident se k tomu vyjádřil slovy „má peněz dost“.

To, že se spokojil jen s čestným doktorátem, v naší době rychlodoktorů na nejvyšších postech, situaci jen dokresluje. Nejsem historik, jen mi vadí ono mlčení...

Pavel Michal, Libčeves

Důchody podle počtu dětí?

Není příliš důchodců, ale je málo dětí. Financovatelnost důchodů je navíc komplikována tím, že stále méně početné mladé generace nastupují později do aktivního pracovního procesu — což je důsledkem pozitivního vzestupu vzdělanosti.

Mezigenerační solidarita bývala kdysi zajišťována téměř výhradně v rámci rodiny; o opuštěné osoby se starala církev, šlechta a obec. Protože s tímto „milosrdenstvím“ nebyli mnozí spokojeni — a leckde nedostačovalo — ujala se úlohy mezigeneračního redistributora společnost (stát). Rodinná mezigenerační solidarita přešla do abstraktního daňového (pojišťovacího) systému. Osoby platící příspěvky jsou přesvědčeny o tom, že dělají dostatek.

Jsou to však zejména osoby vychovávané děti, které zajišťují budoucí důchody. Pohledem do nedávné historie lze zjistit, že např. Ústavní soud Spolkové republiky 3. 4. 2001 rozhodl v souvislosti s pečovatelským pojištěním, že peněžní vklady bezdětných nejsou stejným přínosem jako vklady osob vychovávaných dětí.

Dílním řešením směřujícím fiskální oklikou k připomenuté přímé vazbě mezi generacemi nabízí zohlednění počtu dětí diferenciací finančních příspěvků na důchodové zajištění a zohlednění výše důchodu rodičů (převážně matek). Jedním z možných řešení je i vazba rodičovské bonifikace důchodu na zaměstnaní dětí.

Josef Škrábek, Praha

Pláču spolu s Izraelem

Čhtěli jen v klidu dovolenkovat a vydali se proto do Egypta, kde se domnívali, že klid najdou. Bohužel teror opět ukázal svou cynickou tvář.

Z romantické idyly zapadajícího slunce učinil apokalyptickou scénu krvavě zbarveného slunce. Zvuky orientální přírody na Sinaji nahradil třeskot skla a nekončící hysterický křik. Opět materiální škody a mnoho mrtvých, jako podle hororového scénáře napsaného mistrem děsivých románů Usá-mou bin Ládinem s jeho typicky krvavým rukopisem.

Znovu přišla smrt, znovu bylo připraveno o život mnoho osob, protože jsou židé. To vše má znamenat jediné: tato válka nikdy neskončí, nikdy nemá být klid. Kde jsou židé, tam bude i strach a teror...

Milan Tobiáš, Praha

DĚKUJI OTČE

P. Josef Brtník, SDB

Boskovice

Milý otče Josefe, je krásné, že jste na tomto světě a děkuji za to často Bohu. Jste člověk, na kterého se nezapomíná a který je tu vždy, když to potřebujeme. I když nás nyní dělí velká vzdálenost a nemohu se s Vámi skoro vídat, přesto vím, že myšlenky a vzpomínky pracují i na dálku. Jsem ráda, že jste a že jsem měla možnost Vás poznat.

Michaela Petrová

P. Jan Kabeláč

Brno — dóm

Vážený otče, děkuji Vám za přípravu na svátost křtu, 1. sv. přijímání a biřmování. Velice rád vzpomínám na Vaše skvělé přednášky, při kterých jste nás seznamoval se základy křesťanské víry. Díky Vám jsem našel církev pevně stojící na základech víry, ale přitom laskavou a otevřenou. Změnil jste můj život, děkuji. Chvála Kristu.

Pavel Skorna

P. Václav Altrichter, SDB

dříve Ostrava-Třebovice

Chci Vám, otče, poděkovat za Vaše hodiny náboženství, za první svátost smíření a za první svatě přijímání, které jste mi podal. Deo gratias.

Vladimír Kružík

P. Mgr. Jan Vecheta

Bolatice

Milý otče, děkuji Pánu, že Vás poslal k nám a že jste takový, jaký jste a určitě pouhé děkuji je málo, ale Pán může mnohonásobně odměnit vše. A tak Vám můžu jen říct Pán Bůh zaplať.

Kamil Kupka

P. Josef Prchal

„u Jezuitů“ — Brno

Milý otče, díky za odvahu začínat vždy znovu, díky za útěchu v čase nemoci, díky za setřepání „z hrušky dolů“, když pýcha srdce zatvrdí. Díky za Váš život víry, jež nezná kompromisy, díky za poznání, že v „Duchu“ najdeš síly a modlitba se „nosí“. S vděčností a modlitbou za Vaše zdraví

Hana Horčíková

Chcete-li poděkovat knězi, který vám v životě pomohl, můžete vyplnit formulář na internetových stránkách <http://dekujiotce.cz> nebo svůj text zaslat na adresu redakce.

KULTURA

Představujeme: Zklidněný buřič Karel Toman

Český básník Karel Toman, vlastním jménem Antonín Bernášek (1877–1946), zastupuje v generaci básníků z přelomu 19. a 20. století typ čistého lyrika. Bývá ve středoškolských osnovách zařazován do generace tzv. buřičů a jeho povaha si tuto pozici zřejmě v mládí vychutnala. Poté, co nedokončil studium práv (důvodem se stala neschopnost podřídit se studijním povinnostem a řádu), vystřídal řadu úřednických míst.

Roku 1898 vydal svou prvotinu *Pohádky krve*, o čtyři roky později sbírku *Torso života*. Pak podnikl s nepatrnými prostředky cestu po Evropě, kde se seznámil s poměry v anarchistickém hnu-

tí, k němuž měl blízko. Zážitky z cizích velkoměst přináší sbírka *Melancholická pouť*, v níž vyjadřuje hluboký osobní vzor společenského vydědění, sympatizujícího s podobnými „tuláky“. Díla raného mládí, naplněná skepsí a revoltou proti společnosti, vystřídal poezie, v níž došlo ke zklidnění prožitků i výrazů (*Sluneční hodiny*). 1. světová válka se odrazila ve sbírkách *Verše rodinné a jiné* a *Město*. Po vzniku Československa pracoval jako archivář a vydal ještě dvě básnické sbírky, které zachytily rozpory poválečného světa.

(Buriánek, F.: Karel Toman, Praha 1985)

ŘÍJEN

Karel Toman

Ty bože révy, který posíláš
paprsky slunce na nalité hrozny,
na zlaté hrozny, hrozny fialové,
buď milostivý.

Po teplých stránkách vzpínají se k tobě
vášnivě keře roztančeným gestem,
zpívají, mluví, hovoří a prosí,
bys dal jim oheň, aby rozdaly jej,
bys vdech' jim radost, aby vzkvetla
v očích
zkalených trudem.

Neb my jsme lidé mdlí
a pro tvou slávu milujeme víno
a s číší jen se naše srdce pomodlí.

(Ze sbírky *Měsíce*, 1918)

DOPORUČUJEME DO VAŠÍ KNIHOVNY

Irving Babbitt: Demokracie a vůdcovství
(Přeložila Jana Ogrocká. Občanský institut, Praha 2003)

Kniha Irvinga Babbitta (1865-1933) byla uveřejněna dávno — již v roce 1924. Proč se jí tedy znovu zabývat nyní? Sedm kapitol nastiňuje novodobé dějiny, analyzuje příčiny zaslepenosti moderní společnosti, jejichž osudovými důsledky byly revoluce a dvě světové války.

Je až překvapivé, jak aktuální jsou jeho myšlenky, a připadá mi zábavné, že mohu o Babbittově knize říct totéž, co na str. 124 on napsal o Aristotelově spisu *Politika*: „V této knize jsou místa stejně aktuální a moderní jako v ranních novinách, a přinejmenším stokrát moudřejší.“

Podívejme se např., co platí i pro naše znárodnování a obecnou nechuť k restitucím: „Každá forma sociální spravedlnosti vede ke konfiskaci; a praktikuje-li se tato loupež pod rouškou zákona, dochází k rozvrácení morálních norem a na místo skutečné spravedlnosti nastupuje zákon lsi a zákon síly.“

Babbitt byl vůdčí osobností hnutí Americký humanismus, jehož hlas je sice dodnes součástí každé významné americké vzdělávací instituce, nicméně jeho stoupenci vždycky tvořili

pouze vytrvalou menšinu.

Američtí humanisté kladou houževnatý odpor pronikání marxistických, freudistických a vůbec veškerých idejí, které při svém skutečování degradují a zmarňují hodnotu člověka. Hlásají víru v to, že člověk je zvláštní bytost ovládaná zákony, odpovídajícími jeho podstatě — že na jedné straně existuje zákon zavazující člověka a na straně druhé zákon vládnoucí věcem. Člověk stojí nad ostatními živočišnými druhy právě tím, že zákon své přirozenosti uznává a podrobuje se mu. Svoboda tedy spočívá v tom, že se dokážeme určitého jednání zdržet.

Podle Babbitta moderní společnost přivedla na scestí Francouzská revoluce, dílo zkázy pak dovršili racionalisté a romantikové v 18.–19. století.

Babbitt nemluví za žádné náboženství, jeho argumentace je přísně sekulární, ale zas a znovu velmi důrazně upozorňuje, že vytlačit náboženství ze společenského života, nebo třeba jen oslabit jeho roli, je zkázonosné.

Citují: „Křesťanství udělalo ve skutečnosti více proto, aby expanzivní chtíče lidského srdce, mezi nimi

pak i touhu po moci, drželo v mezích. Řečeno Dantovými slovy, »lidé tápající nazdařbůh ve své zvířecosti« potřebují dvojí autoritu: »autoritu nejvyššího pontifika, který by je vedl v souladu se zjevením k životu věčnému, a autoritu císaře, který by je dovedl v souladu s filozofickou tradicí k pozemskému štěstí.«“

Skutečnost se sice s Dantovým ideálem nikdy přesně neshodovala, je však zřejmé, že Evropa byla tehdy neméně šílená, jako je bezpochyby dnes. Jenže středověké křesťanství Evropě zajišťovalo nemalý stupeň duchovní jednoty a soudržnosti, a zavládl-li nesoulad, omezovalo jeho působnost a škodlivé účinky.

Nejde o ožívování středověku, jenže zbavit se této pojistky, kterou nemáme čím nahradit, mohli bychom dopadnout tak, jak píše Horatius ve svých *Ódách*: „Rod otců ztratil ctnosti svých praotců / a my pak, mnohem zkaženější, / zplodíme potomky ještě horší.“

Jaroslav Blažke
jaroslav.blazke@catholica.cz
(redakčně kráceno)

DOPORUČUJEME

KALENDÁŘ AKCÍ

Praha: Výstava Historia Franciscana

Ve dnech 29. 9.–13. 11. 2004 probíhá v ambitu kláštera františkánů u Panny Marie Sněžné výstava *Historia Franciscana*. Výstava je pořádána k 400. výročí příchodu františkánů do areálu zdejšího kláštera u Panny Marie Sněžné. Otevřena je denně od 10 do 18 hodin.

Brno: Teologický seminář

Mezinárodní katolický institut Miles Jesu organizuje seminář o rozpoznávání Boží vůle a životního povolání pro mladé muže v sobotu 30. října 2004 od 9 do 17 hodin v Brně. Bližší informace: <http://rozpoznavani-povolani.cz> nebo na tel. č. 543 215 265.

Hradec Králové: Vzdělávací cyklus

Vzdělávací cyklus přednášek pro širokou veřejnost *Svatí – svědkové evangelia* pokračuje v sobotu 6. listopadu 2004 od 9 hodin v Hradci Králové v Novém Adalbertinu. Bližší informace: <http://dti.diecezchh.cz> nebo na tel. č. 495 063 428.

Praha: Rekolekce s P. Augustynem SJ

Rekolekční setkání s P. Józefem Augustynem SJ s tématem *Touha po Otcí a po jeho milosrdenství* se koná se ve dnech 5.–7. listopadu 2004 v kostele sv. Vojtěcha v Praze 6. Zájemci o rekolekční setkání se přihlašují písemně nejpozději do 31. října 2004 na adrese: Pastorační středisko sv. Vojtěcha, Thákurova 3, Praha 6, 160 00.

České Budějovice: Koncert

Evy Henychové

Koncert Evy Henychové se bude konat 9. 11. 2004 v 19 hodin v Českých Budějovicích ve Studentském univerzitním divadle SUD.

Sv. Hostýn: Duchovní obnova pro rodiny

Od 12. do 14. 11. 2004 se na Svatém Hostýně uskuteční duchovní obnova pro rodiče a děti s názvem *Rodina a víra*. Obnovu vede P. František Petřík z Olomouce. Bližší informace: <http://www.rodinnyzivot.cz> nebo na tel. č. 587 405 250.

Brno: Konference Zdravé rodičovství

Konferenci na téma *Otcovství: otec v těhotenství, otec u porodu, otec v rodině* pořádá občanské sdružení CENAP v Brně v pátek 26. listopadu 2004. Bližší informace: <http://www.cenap.cz> nebo tel. 543 254 891.

Praha: Památka sv. Anežky České

V sobotu 13. 11. 2004 v 10 hodin se v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha koná oslava památky sv. Anežky České a patnáctiletého výročí jejího svatořečení. Bohoslužbu oslavuje kardinál Miloslav Vlk, který zároveň oslaví desáté výročí udělení své kardinálské hodnosti.

Praha: Modlitební setkání

Od úterý 5. října 2004 probíhají každé úterý a pátek v době od 8:30 do 10:00 modlitební setkání před porodnicí u Apolináře v Praze. Účastníci se modlí za zastavení umělých potratů v této porodnici a za obrácení zdravotnického personálu. Bližší informace: info@pro-life.cz nebo na tel. č. 736 248 037.

Liturgická čtení

24. 10. Neděle	Sir 35,15b–17.20–22a, Žl 34, 2 Tim 4,6–8.16-18, Lk 18,9–14 <i>30. neděle v mezidobí</i>		
25. 10. Pondělí	Ef 4,32–5,8, Žl 1, Lk 13,10–17 <i>sv. Kryšpín a Kryšpinián</i>	28. 10. Čtvrtek	Ef 2,19–22, Žl 19, Lk 6,12–19 <i>sv. Šimon a Juda</i>
26. 10. Úterý	Ef 5,21–33, Žl 128, Lk 13,18–21 <i>sv. Rustik</i>	29. 10. Pátek	Flp 1,1–11, Žl 111, Lk 14,1–6 <i>sv. Narcis</i>
27. 10. Středa	Ef 6,1–9, Žl 145, Lk 13,22–30 <i>sv. Evarist</i>	30. 10. Sobota	Flp 1,18b–26, Žl 42, Lk 14,1,7–11 <i>sv. Marcell</i>
31. 10. Neděle	Mdr 11,22–12,2, Žl 145, 2 Sol 1,11–2,2, Lk 19,1–10 <i>31. neděle v mezidobí</i>		
1. 11. Pondělí	Zj 7,2–4.9–14, Žl 24, 1 Jan 3,1–3, Mt 5,1–12a <i>Slavnost všech svatých</i>	4. 11. Čtvrtek	Flp 3,3–8a, Žl 105, Lk 15,1–10 <i>sv. Karel Boromejský</i>
2. 11. Úterý	Mdr 3,1–9, Žl 116, Řím 8,14–23, Mt 25,31–46 <i>Vzpomínka na všechny věrné zemřelé</i>	5. 11. Pátek	Flp 3,17–4,1, Žl 122, Lk 16,1–8 <i>sv. Gerald</i>
3. 11. Středa	Iz 58,6–11, Žl 145, Lk 10,25–37 <i>sv. Martin de Porres</i>	6. 11. Sobota	Flp 4,10–19, Žl 112, Lk 16,9–15 <i>sv. Leonard</i>

RC MONITOR – čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Catholica jako projekt pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti náboženského života římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.catholica.cz>. ISSN: 1214-8458, MK ČR E 15474

Korespondenční adresa redakce: Res Catholica, Husova 8, 110 00 Praha 1, e-mail: redakce@catholica.cz, číslo účtu: 1683820001/2400.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. **Redakční rada:** Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, JUDr. Ing. Jiří Karas, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová. **Nihil obstat:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jejich vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jeden výtisk činí přibližně 10 Kč. Dary lze podle § 15 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit při snížení základu daně.